

Bilgay Duman
bilgayduman@orsam.org.tr ←

Ortadoğu Güncesi

20 Aralık-20 Ocak 2009

Ortadoğu Analiz
Şubat'09 Cilt 1 - Sayı 2

Ortadoğu Güncesi

21 Aralık: Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tarık El-Haşimi, Türkiye’de temaslarda bulundu.

22 Aralık: Kerkük kentinde taraflar arasında imzalanan anlaşmaya göre, Kerkük’te valilik ve diğer resmi binalarda Türkmençe’nin de resmi bir dil olarak kullanılacağı açıklandı.

22 Aralık: İsrail Başbakanı Ehud Olmert, veda ziyaretinde bulunmak üzere Türkiye’ye geldi ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’la görüştü.

22 Aralık: Lübnan ile Suriye arasında 60 yıl sonra ilk diplomatik ilişki kuruldu. Lübnan, Şam’a bir büyükelçi atadı.

22 Aralık: İran’ın resmi haber ajansı İRNA, Rusya’nın İran’a hava savunma sistemi S-300 füzelerinin teslim etmeye başladığını duyurdu.

22 Aralık: İran’da ABD “menfaat bürosu” açılması konusunun kuşku uyandırıcı olduğunu belirten İran Şura Meclisi Başkanı Ali Laricani, bu meseleyi ciddiye almadıklarını açıkladı.

22 Aralık: İsrail Dışişleri Bakanı Tzipi Livni, genel seçimlerden sonra başbakan olması durumunda Gazze’deki HAMAS yönetimini sona erdireceğini açıkladı.

22 Aralık: HAMAS’ın silahlı kanadı İzzeddin El Kassam Tugayları, altı aylık ateşkesin resmen sona erdiğini ve yenilenmeyeceğini açıkladı.

23 Aralık: Çoğunluğunu Iraklı Sünni aşiretlerle eski silahlı grupların oluşturduğu Uyanış Konseyleri, Irak’a Arap gücü gönderilmesini istedi.

23 Aralık: Irak Parlamento Başkanı Mahmud El-Meşhedani, ABD kontrolündeki cezaevlerinde bulunan 14 bin tutuklunun çok yakında serbest bırakılacağını açıkladı.

23 Aralık: Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Rusya ziyaretinde Devlet Başkanı Medvedev ile görüştü.

23 Aralık: HAMAS, İsrail ambargosunun kaldı-

rılması için Türkiye’den devreye girmesini istedi.

23 Aralık: Suriye Cumhurbaşkanı Beşşar Esad, BM Güvenlik Konseyi kararları çerçevesinde İsrail’le doğrudan görüşmeler başlatabileceklerini söyledi.

24 Aralık: Irak Başbakanı Nuri El Maliki çalışma ziyareti için Ankara’ya geldi. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’la görüştü.

24 Aralık: Bahreyn Dışişleri Bakanı Şeyh Halid bin Ahmed bin Muhammed El Halife, Ankara’da temaslarda bulundu.

25 Aralık: Başbakan Erdoğan, “Terör örgütüne karşı ortak mücadelede Irak merkezi yönetimi ile en ufak sorunumuz yok” dedi.

25 Aralık: Irak Başbakanı Maliki, Çankaya Köşkü’nde kabul edildi. Görüşmede, ikili ilişkiler ve terörle mücadele konuları ele alındı.

25 Aralık: Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Güvenlik Anlaşması sonrasında Irak’taki ABD varlığının, İncirlik üssündeki ABD varlığı ile benzer olacağını söyledi.

25 Aralık: Mesud Barzani, silahlı mücadele döneminin geride kaldığını belirterek, “PKK’nın silahlı mücadeleye son vermesi gerekir. Irak’ın kuzeyinde onların silahlı mücadelesine yer yoktur” dedi.

25 Aralık: ABD Dışişleri Bakanlığı, Saddam Hüseyin döneminden bu yana Irak’ta bulunan Hal-kın Mücahitleri Örgütü mensuplarının İran’a iade edilmeyeceği güvencesini verdi.

25 Aralık: Almanya’nın Suriye-Lübnan sınırına konuşlandırılmak üzere Lübnan ordusuna 50 adet Leopard tankı vereceği açıklandı.

26 Aralık: Irak’ın Ramadi kentindeki çatışmada 14 kişi öldü

27 Aralık: Bağdat’taki bir Şii mahallesine düzenlenen saldırıda 22 kişi öldü.

Ortadoğu Güncesi

27 Aralık: İsrail savaş uçakları Gazze Şeridi'nin güneyinde, Refah bölgesindeki tünelleri yeniden bombaladı.

28 Aralık: Irak'ın kuzeyine yönelik hava operasyonlarında terör örgütüne ait hedefler vuruldu.

29 Aralık: Dışışleri Bakanı Ali Babacan, İsrail'e saldırılara son verme çağrısında bulundu.

29 Aralık: Hizbullah lideri Nasrallah, Lübnan'da her türlü İsrail saldırısına karşı hazır olduklarını söyledi.

29 Aralık: Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad, BM'den İsrail'in Gazze'deki "katliamlarını" sona erdirmesini istedi.

29 Aralık: Uluslararası Af Örgütü, silahlı Filistinli grupları ve İsrail güçlerini, Gazze Şeridi'ndeki şiddete hemen son vermeleri çağrısında bulundu.

29 Aralık: BM Güvenlik Konseyi, Gazze'de tüm askeri faaliyetlere derhal son verilmesi ile insani krize ve sınırın açılmasına odaklanılmasını isteyen bir bildiri yayınladı.

30 Aralık: Irak Başbakan Yardımcısı Berham Salih, hükümet içindeki etnik bölünmelerin bir Arap-Kürt çatışmasına yol açabileceği uyarısında bulundu.

30 Aralık: Bağdat'ta bir Şii mahallesine yapılan saldırıda 22 kişi öldü.

30 Aralık: İsrail'in hava saldırılarında ölen Filistinlilerin sayısı 360'a yükseldi; 1690 kişi de yaralandı.

30 Aralık: BM Genel Sekreteri Ban Ki-Mun, İsrail ve HAMAS'ın şiddet eylemlerini derhal durdurmasını istedi.

31 Aralık: Başbakan Erdoğan'ın, Gazze'deki gelişmelerle ilgili olarak Ortadoğu turuna çıktı. Şam'da Suriye Devlet Başkanı Beşşar Esad'la görüşen Erdoğan, akşam saatlerinde Ürdün'de Kral Abdullah'la, ardından Filistin yönetimi lideri Mahmud Abbas'la bir araya geldi.

31 Aralık: Kerkük'te 2008 yılında yaşanan şiddet olaylarında 288 kişi öldüğü ve 740 kişinin yaralandığını bildirildi.

31 Aralık: Iraklı yetkililer İngiliz ve Avustralya askerlerinin ülkede 2008 sonundan itibaren de kalmalarını sağlayacak güvenlik anlaşmalarını imzaladı.

31 Aralık: ABD Başkanı Bush'un, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas ile Başbakan Selam Feyyad'ı arayarak, Gazze'deki şiddeti sona erdirmeye olasılıklarını görüştüğü açıklandı.

1 Ocak: Amerikan ordusu, başta Bağdat'taki hükümet binalarının bulunduğu Yeşil Bölge olmak üzere tüm ülkedeki denetimini Irak makamlarına devretti. Başbakan Maliki, Yeşil Bölge'nin devredildiği günü "Ulusal Bağımsızlık Günü" ilan etti.

1 Ocak: Amerikan ve İngiliz askerlerinin Irak'taki statüsünü düzenleyen yeni yasal çerçeve yürürlüğe girdi.

1 Ocak: Irak'ta Aralık 2008'de meydana gelen şiddet olaylarında toplam 316 kişi yaşamını kaybetti.

1 Ocak: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin lideri Mesud Barzani, Araplardan Kürtlerin beklediği siyasi hakları vermesini isteyerek, Arap yetkilileri etnik gerginliği artırmakla suçladı.

1 Ocak: Mısır Dışışleri Bakanı Ahmed Ebul Geyt, İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki saldırılarını durdurmasını sağlayacak bir ateşkes anlaşması için HAMAS'ın füze saldırılarını durdurmasının gerekli olduğunu söyledi.

1 Ocak: Başbakan Erdoğan, Suriye ve Ürdün ziyaretlerinin ardından Mısır'da Cumhurbaşkanı Mübarek ile görüştü.

2 Ocak: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetim tarafından yapılan açıklamada, 2008 yılı içerisinde bu bölgeye yapılan yatırımların 16 milyar dolara ulaştığı ve yatırımların yarısının Körfez ülkeleri tarafından yapıldığı belirtildi.

Ortadoğu Güncesi

2 Ocak: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin lideri Mesud Barzani, Kürtler ile Sünni Araplar arasındaki problemlerin anayasa temelinde çözülmesi için daha çok işbirliği yapılması çağrısında bulundu.

2 Ocak: Bağdat'ta bir Sünni aşiretine yapılan saldırıda 30 kişi öldü.

2 Ocak: Başbakan Erdoğan, Gazze Şeridi'ndeki gerginliğin sona erdirilmesi için Türkiye'nin iki aşamalı bir plan üzerinde çalışma teklifinde bulunduğunu söyledi.

2 Ocak: BM Güvenlik Konseyi Gazze'deki durumu görüşmek amacıyla acil toplandı, ancak toplantıdan bir sonuç alınamadı.

2 Ocak: İran, İsrail'in "savaş suçu ve soykırım" suçlarından yargılanmasını istedi.

3 Ocak: Irak Başbakanı Maliki, Tahran'da İran Cumhurbaşkanı Ahmedinecad ve dini lider Hameney'le bir araya geldi.

3 Ocak: İsrail, AB'nin muhtemel bir ateşkes anlaşmasından sonra Gazze Şeridi'ne uluslararası gözlemciler yerleştirilmesi teklifini reddetti.

3 Ocak: Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin attığı bazı adımların "diyalog kapısını" açmayı kolaylaştırdığını söyledi.

3 Ocak: NATO Genel Sekreteri Jaap de Hoop Scheffer, İsrail ile Filistin arasında bir barış anlaşması olmadan Ortadoğu'da NATO kuvveti olmayacağını söyledi.

4 Ocak: Körfez İşbirliği Konseyi, İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki saldırıları konusundaki bir metin üzerinde anlaşma sağlayamayan BM Güvenlik Konseyi'ni eleştirdi.

4 Ocak: Rusya, İsrail'in Gazze'de düzenlediği saldırılardaki sivil can kayıplarından ciddi kaygı duyduğunu bildirdi.

4 Ocak: BM Güvenlik Konseyi'nin, İsrail'in Gazze Şeridi'nde kara operasyonu başlatmasının ardından yaptığı acil toplantıdan sonuç alınamadı.

5 Ocak: Irak'ta bir Şii türbesi yakınında düzenlenen intihar saldırısında 38 kişi öldü.

5 Ocak: Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, İsrail'e, saldırılarını hemen ve koşulsuz olarak sona erdirmesi çağrısında bulundu.

5 Ocak: Gazze Şeridi'nde Filistinliler ile birlikte İsrail'e karşı savaşmak üzere kayıt yaptıran İranlı gönüllü öğrencilerin sayısı 70 bini geçti.

5 Ocak: Suriye Dışişleri Bakanı Velid Muallim, Dışişleri Bakanı Ali Babacan'ın konuğu olarak Ankara'ya geldi.

6 Ocak: ABD, Bağdat'ta yeni büyükelçilik binasına hizmete açtı. Bağdat Büyükelçiliği, dünyanın en büyük büyükelçilik binası olma unvanını taşıyor.

6 Ocak: Venezüella, Gazze saldırıları nedeniyle İsrail'in Venezüella Büyükelçisi'ni bir kısım büyükelçilik personelini istenmeyen kişi ilan etti.

6 Ocak: Gazze saldırılarınının 11. gününde ölen Filistinli sayısı 550'yi geçti.

6 Ocak: Filistin Devlet Başkanı Abbas, Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy ile yaptığı görüşmenin ardından düzenlediği ortak basın toplantısında, İsrail'in şiddeti koşulsuz biçimde sona erdirmesini istedi.

7 Ocak: İsrail'in Ankara Büyükelçisi Gabby Levy, Gazze'ye uluslararası bir barış gücünün konuşlandırılmasını, ilke olarak, olası bir düzenlemenin şartı olarak gördüklerini, bu gücün Türkiye tarafından oluşturulmasını ise memnuniyetle karşılayacaklarını bildirdi.

7 Ocak: Başbakan Erdoğan, İran Milli Güvenlik Yüksek Konseyi Genel Sekreteri ve İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinecad'ın Özel Temsilcisi Said Celili'yi kabul etti.

7 Ocak: Fransa Cumhurbaşkanı Nicholas Sarkozy, İsrail ve Filistinli yetkililerin, Gazze için Fransız-Mısır ateşkes planını kabul ettiğini açıkladı.

Ortadoğu Güncesi

7 Ocak: ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice, ABD yönetiminin Mısır ile Fransa'nın ateşkes girişimini desteklediğini söyledi.

8 Ocak: Birleşmiş Milletler Genel Kurul Başkanı Miguel D'Escoto, Gazze'deki durumu görüşen Güvenlik Konseyi'nin hala bir karara varamamasını eleştirdi.

9 Ocak: İran Milli Doğal Gaz Şirketi'nden yapılan açıklamada, Rusya'dan Türkiye'ye verilen doğal gaz miktarının azaldığı hatırlatılarak, "Türkiye'nin istemesi halinde doğal gaz ihracatının günde 30 milyon metreküpe çıkarılabileceği" belirtildi.

9 Ocak: ABD Silahlı Kuvvetleri Merkez Komutanı General David Petraeus, Afganistan'da istikrarın sağlanması bağlamında ABD ve İran'ın bu ülkede ortak çıkarları olduğunu söyledi.

9 Ocak: İsrail İçişleri Bakanı Meir Şeetrit, BM Güvenlik Konseyi'nin Gazze Şeridi'nde acil ateşkes isteyen 1860 sayılı kararını veto etmeyen ABD'yi eleştirdi.

10 Ocak: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, İsrail'in saldırıları konusunda pasif ve geç kalmakla eleştirdiği BM'nin baştan sona yenilenmesi gerektiğini belirtti.

10 Ocak: ABD'de başkanlık koltuğuna oturmaya hazırlanan Barack Obama, İran'ı gerçek bir tehdit olarak gördüğünü, ancak sorunun diplomatik yoldan çözümüne öncelik verilmesinden yana olduğunu söyledi.

11 Ocak: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel yönetimin lideri Mesud Barzani ile Türkiye'nin Irak Özel Temsilcisi Murat Özçelik, Erbil'de bir görüşme yaptı.

11 Ocak: HAMAS, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ı artık başkan olarak tanımayacağını açıkladı.

12 Ocak: The New York Times'ın bir haberinde, İsrail'in İran'a yapmayı planladığı saldırının ABD tarafından engellendiği iddia edildi.

12 Ocak: Mesud Barzani, Los Angeles Times

gazetesine verdiği demeçte Başbakan Maliki'nin son dönemdeki tutumunu eleştirdi ve Kürtlerin bağımsızlığını ilan etme düşüncelerini gözden geçirebileceğini söyledi.

12 Ocak: Birleşik Arap Emirlikleri'nde yapılan bağış toplantısında çeşitli ülkeler ve insani yardım kuruluşları Gazze için 34 milyon dolar yardım taahhüt etti.

12 Ocak: İtalya, Mısır sınırı boyunca görev yapmak üzere barış gücü oluşturulması halinde bu güce Türkiye ve Mısır'la birlikte katkı sağlamaya hazır olduğunu açıkladı.

12 Ocak: ABD'de Başkan Yardımcısı seçilen Joseph Biden, Irak'ta Cumhurbaşkanı Celal Talabani, Başbakan Maliki ve Başkan Yardımcısı Berham Salih'le bir araya geldi. Ardından Kerkük'te vilayet yetkilileri ile kentteki etnik ve dini grupların temsilcileriyle görüştü.

12 Ocak: Irak'ın kuzeyindeki bölgesel Kürt hükümetinden ayrılan Kürdistan İslami Birliği, Kürdistan Komünist Partisi, Emekçiler Partisi ve Kürdistan İslami Cemaati, hükümetin istifasını istedi.

12 Ocak: Irak'ta, yaklaşık 2 bin din adamı, İsrail'in Gazze Şeridi'ndeki saldırılarına karşı sert tutum gösteren Türkiye ile Venezüella'ya övgüler düzen bir fetva yayınladı.

12 Ocak: Görevini devretmeye hazırlanan Başkan Bush, Beyaz Saray'daki son basın toplantısında, Irak için 2003'te USS Abraham Lincoln uçak gemisinin güvertesinde arka planda "görev tamamlandı" yazısıyla yaptığı açıklamayı hatırlatıp, "Başka şey söylemeye çalışıyorduk. Ama farklı algılandı. Yanlış mesaj verdik" dedi.

12 Ocak: İran Meclis Başkanı Ali Laricani, temaslarda bulunmak üzere Ankara'ya geldi.

12 Ocak: Mısır Cumhurbaşkanı Mübarek ve Suudi Arabistan Kralı Abdullah arasındaki görüşme sonrasında, Mübarek'in Gazze için başlattığı girişimin tümüyle uygulanması konusunda görüş birliğine varıldığı bildirildi.

Ortadoğu Güncesi

14 Ocak: BM Genel Sekreteri Ban Ki Mun, İsrail'e ve HAMAS'a Gazze'deki çatışmaları bir an önce sona erdirmeleri çağrısında bulundu.

14 Ocak: İsrail Başbakanı Ehud Olmert, ABD Başkanı George W. Bush'la yaptığı telefon görüşmesinden sonra, ABD Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice'in BM Güvenlik Konseyi'nin Gazze'yle ilgili karar tasarısının oylamasında çekimser oy kullanmaya mecbur kaldığını söyledi.

14 Ocak: Uluslararası Kızılhaç Komitesi, Gazze'de 28 binden fazla kişinin geçici sığınaklarda kaldığını söyledi.

15 Ocak: Pentagon, Irak'taki ABD birliklerini çekmek için bir dizi plan hazırladıklarını, bunlar arasında, 5 gün sonra başkanlık koltuğuna oturacak Barack Obama'nın vaat ettiği "16 ay içinde çekilme planının" da bulunduğunu açıkladı.

15 Ocak: Irak Başbakanı Nuri El Maliki, Irak'taki aşiretlerin bir araya gelmesi konusunda düzenlenecek olan konferansı desteklediğini ve aşiretlerin birliğinin, Irak'ta birliğin kurulmasına giden yolda önemli bir adım olduğunu söyledi.

15 Ocak: AB, İsrail'in Gazze'de BM'ye ait binayı vurmasının "kabul edilemez" olduğunu açıkladı ve saldırıyı kınadı.

15 Ocak: ABD, George W. Bush yönetiminin görev süresinin bitmesine 5 gün kala, Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) ile nükleer işbirliği anlaşması imzaladı.

16 Ocak: IKDP'nin Dış İlişkiler Sorumlusu Sevin Dizayi, Türkiye ile ilişkilerinin olumlu yönde gelişmesini ve ilerlemesini çok istediklerini söyledi.

16 Ocak: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, Senegal Cumhurbaşkanı Abdoulaye Wade ile Gazze'deki İsrail saldırılarını görüştü.

16 Ocak: Fransa Cumhurbaşkanı Sarkozy, İran'ın nükleer programının sivil amaçlı olmadığını ileri sürdü.

17 Ocak: BM Genel Sekreteri Ban Ki Mun, Ortadoğu turu çerçevesinde Ankara'ya geldi.

17 Ocak: İsrail Başbakanı Ehud Olmert, Gazze'de gece yarısından itibaren tek yanlı ateşkes ilan etti.

17 Ocak: Dışişleri Bakanı Ali Babacan, Gazze operasyonuna gösterdikleri sert tepkiye karşın, İsrail ile ilişkileri koparma niyetlerinin olmadığını söyledi.

19 Ocak: Irak Petrol Bakanlığı, ABD işgalinin başladığı 2003 yılından bu yana ilk kez açılacak olan ihaleye kalan petrol şirketlerini atölye çalışması için Türkiye'yi de davet etti.

19 Ocak: Irak Ulusal Güvenlik Danışmanı Muvaffak El Rubayi, Irak topraklarındaki Halkın Mücahitleri örgütü üyelerinin iadesini ya da sınır dışı edilmesi konularını görüşmek üzere Tahran'a gitti.

19 Ocak: Mesud Barzani, Irak Başbakanı Nuri El Maliki'nin aşiret konseyleri oluşturma planını sert bir dille eleştirdi.

19 Ocak: İsrail'in ateşkes ilanının ardından HAMAS da Gazze Şeridi'nde ateşkes ilan etti. İsrail ordusu, askerlerini Gazze'den çekmeye başladı.

19 Ocak: Mısır'da Türkiye'nin yanısıra bazı Avrupa ülkelerinin de katıldığı Gazze zirvesi yapıldı.

19 Ocak: İran'ın eski Cumhurbaşkanı Muhammed Hatemi'nin, cumhurbaşkanlığı seçimlerinde reformcu kanattan aday olacağı açıklandı.

20 Ocak: Suudi Arabistan Kralı Abdullah, 1967 sınırlarına dönülmesi ve Filistin devletinin kurulmasına karşın İsrail'in tanınmasını öngören Arap barış planı için "sonsuz dek masada kalmayacak" uyarısı yaptı.■